

Basit Nakış Tekniklerinin Giysi Tasarımında Kullanım Alanları ve Giysi Örnekleri

Ahu Fatma MANGIR*
Müşerref ÇAKIR**

ÖZ

Giysi tasarımında uygulanan süsleme tekniklerinden basit nakış teknikleri, giysilerin estetik görünümüne hizmet eden, temeli ilk insanlık tarihi kadar eski olan geleneksel tekniklerdir. Basit nakış teknikleri, giysi tasarımlarında özellikle yaka ve yaka çevresi, kol ağzı, ön ortası, etek ucu gibi alanlara uygulanmaktadır. Farklı tekniklerin birlikte ya da yalnız kullanımıyla sınırsız görünüm elde edilebildiği bu tekniklerle tasarımcılar, ürünlerini estetik görünümüne kavuşturmakta aynı zamanda diğer tasarımlardan farklılaşmasını sağlamaktadırlar. Çağdaş tasarımlarda el emeğine dayanan basit nakış tekniklerinin kullanımı günümüz tasarımcıların tasarımlarına çalışmanın amacı, giysi tasarımında kullanılan basit nakış teknikleri hakkında bilgi vermek ve bu tekniklerin kullanımı ile oluşturulmuş farklı giysi tasarımları oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, basit nakış teknikleri ile ilgili bilgileri derleme ve konu ile ilgili örnek çalışma yapabilme olanağı sunan betimsel yöntem tercih edilmiştir.

Belirlenen amaç ve yöntem doğrultusunda çalışma kapsamında, süsleme detaylarına ağırlık verilen sekiz adet giysi tasarımı yapılmıştır. Tasarımlarda farklı kumaşlardan üretilen giysilerin süslemesinde, farklı malzemeler, farklı basit nakış teknikleri ile kullanılmıştır. Çalışmada, her giysi tasarımı için bir pafta hazırlanmıştır. Her bir tasarım için hazırlanan pafta içeriğinde giysinin dijital ortamda hazırlanmış illüstrasyon çizimine, teknik çizimine ve motif, desen çizimine yer verilmiştir. Ayrıca desen ayrıntı görselleri ve nihai ürün görsellerinin yer aldığı paftalarda ürünün model ve süsleme özellikleri de açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Süsleme, İşleme, Elde Nakış, Giysi Tasarımı

Application Fields of Simple Embroidery Techniques in Clothing Design and Embroidery Patterns

ABSTRACT

Simple embroidery techniques are one of the ornamental methods which serve the aesthetic appearance of clothing and all are traditional applications began its origin as old as human history. They are used in clothing designs especially for the areas such as neck, neck circumference, arm pain, front center, hemline. Designers provide aesthetic impression of their products and at the same time differentiate them from other designs with simple hand embroidery techniques where unlimited appearance can be obtained with the use of different methods employed, either alone or together. Applied simple hand embroidery techniques based on hand work in contemporary designs add cultural values, sustainability and originality into the designs of today's designers. The aim of this study is to provide information about simple embroidery techniques and to create different clothing design with this technique. For this aim, we apply descriptive method in this study which gives chance to unify information from simple embroidery techniques and work with this case. In the context of article aim and method, eight clothing design focusing mostly embroidery details were created.

Different materials are applied with various simple hand embroidery techniques in the decoration of clothing made from different fabrics in designs. In this study, technical illustrations are prepared for each clothing designs. These drawings for each designs cover digital, technical, motifs and patterns aspects of the clothes. The model and decoration features of the products are also explained in these illustrations with pattern details and final product images.

Keywords: Decoration, Embroidery, Hand Embroidery, Clothing Design

1. Giriş

Süsleme, mimariye ya da giysiye yapılan detay ve eklemelerle estetik görüntüyü arttırma, uygulandığı ortamda dikkatleri toplama sanatıdır. Süsleme sözcüğü genelde bu anlamdaki her çeşit çalışmayı kapsadığı halde daha çok taşınabilir nesnelere üzerindeki estetik etkinlikleri anlatmak için de kullanılır (Sözen & Tanyeli, 2011, s. 287). Küçük el sanatlarında, tekstilde, aksesuar tasarımlarında süsleme ilkçağlardan günümüze kadar önemini korumuştur. Bir şeyi düzenlemek, güzelleştirmek ve daha zengin göstermek amacıyla objenin üzerine ilave edilen malzeme veya işlemler olarak tanımlanabilen süsleme, tekstil yüzeylerinin yanı sıra, seramik, ahşap, cam, mücevher, mobilya gibi malzemelerde de görüldüğü

* Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, ahumangir@selcuk.edu.tr

** Öğr. Gör., Selçuk Üniversitesi, muserrefcakir@selcuk.edu.tr

Makalenin Gönderim Tarihi: 30.04.2022; Makalenin Kabul Tarihi: 30.07.2022

kuvvetlendirmek amacıyla kullanılmıştır (Harmankaya vd., 2012, s. 628). Süsleme, bir yapıyı, bir eşyayı, kullanıma uygun hazırlanması ile birlikte daha estetik göstermek için çeşitli obje ve tekniklerle yapılan çalışmaların tümü şeklinde tanımlanabilir. Süs ilk dönemden itibaren canlıların tabiatında mevcuttur. Bu durum insanların sanatsal faaliyetlere yönelmesinde en büyük etken olmuştur (Koç, Koca, 2015, s. 241). Güzeli arama, güzele ulaşma cabası sanatın doğmasına, sanatsal faaliyetlerin yoğunlaşmasına, giysi tasarımlarında da sanatın aranmasına sebep olmuştur.

İnsanoğlu bulunduğu ortamı ve kendini süsleme konusunda her zaman yenilikçi olmuş, giysilerini, yaşam alanlarını, eşyalarını süslemek için uğraşmış ve süslemeyi sanatsal olarak hayatın bir parçası haline getirmiştir (Eronç, 1984, s. 3). Süsleme uygulandığı alana göre farklı tekniklerle oluşturulmaktadır. Yaşam alanları mozaiklerle, seramiklerle, oyma, kakma, boyama gibi tekniklerle süslenirken, küçük el sanatlarında süsleme malzeme çeşitliliğinin de söz konusu olduğu farklı teknikleri de içine alan zengin bir konsept içerisinde gerçekleştirilmektedir.

Giysi tasarımlarında kullanılan süsleme teknikleri ise kullanılacak alana, zamana, malzemeye göre pek çok çeşitle gerçekleştirilmektedir. Tasarlanan giysilerde estetik değerlerin varlığı giysinin tercih edilirliliğini arttırdığı için süsleme detayları tasarımcılar için büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda tasarımcılar, tasarımlarında kültürel öğelere yer vererek hem kültürü gelecek nesle taşımakta hem de tasarımlarına farklılık ve özgün dokunuşlar kazandırmaktadırlar (Ceranoğlu, Özsan, 2021, s. 972). Bu bağlamda giysi süslemede uygulanan pek çok teknik arasında nakış teknikleri özellikle kültürel öğelerin gelecek nesillere aktarılmasında büyük önem taşımaktadır. Nakış, çeşitli iplikler kullanılarak, farklı iğneler ve uygulama biçimleri aracılığıyla; keçe, deri, dokuma gibi malzemeler üzerine yapılan bezemeler olarak da tanımlanır ve nakış sanatı her dönemde süsleme sanatlarında önem arz eder (Barişta, 1999, s. 4). Giysi süslemede iğne ve iplik ile yüzeyler üzerine yapılan dikiş tekniklerinin farklı şekillerde giysilere uygulanması nakış tekniklerini oluşturmuştur. İşleme; çeşitli kumaşlar üzerine; çeşitli malzemeler kullanarak, elde ya da makinede, iğne veya tiğ ile uygulanan, farklı iğne tekniklerinin birlikte veya yalnız kullanımı ile yapılan süslemeler şeklinde de tanımlanmaktadır (Odabaşı, 2020, s. 43).

İlk dönemlerden itibaren insanoğlu, nakış teknikleri ile yaşam alanlarını ve kendini süsleme eğiliminde olmuş, farklı teknik ve yöntemlerle, değişik bakış açıları ve estetik yorumlarla hem bulunduğu ortamları hem kendini süslemiştir. İlk yaşam alanı olan mağaralara doğal boyalarla uygulanan duvar resimleri mekân süslemesinde ilk faaliyetler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendini süslemek için ise farklı malzemelerden aksesuarların yanı sıra doğa şartlarından korunmak amacıyla bedene sarılan giysilere uygulanan farklı teknikler ilk insanların süslenme amaçlarına hizmet etmiştir. İlk dönem giysilerinde süsleme, giysilerde kullanılan deri ve kürklerin birleştirilmesinde ortaya çıkmıştır. İşleme sanatını ortaya çıkaran sebeplerden biri de kenar temizliğinde kumaş atmasını engelleyecek bir pekiştirmeye duyulan ihtiyaç olmuştur (Sürür,1976, s. 8).

Süslenme ve aksesuar kullanımı, ilk dönemlerden itibaren belli ihtiyaçlar doğrultusunda veya estetik görünüm nedeniyle ortaya çıkmış ve gelenekselleşerek günümüze kadar gelmiştir (Koca, Koç, 2016, s. 241). İnsanlar, giysilerine model özelliği kazandırmak, estetik görünümü arttırmak, giysinin kullanılacağı alana göre fantazileştirmek, giyside birleştirme ya da kumaş hatalarını gizlemek amacı ile süsleme detaylarına önem vermişlerdir. Zamanla giysi süslemede iğne ve iplik ile yapılan farklı süslemelerin estetik görünüme kazandırdığı değer fark edilmiş, giysilerde nakış tekniklerine ağırlık verilmiştir. Özellikle Türk giyim tarihinde ilk dönemlerden itibaren giysiler olabildiğince detaylandırılmıştır. Anadolu'da yüzyıllardan beri giyilen geleneksel giysiler ve bu giysilerin üzerinde yer alan nakışlar, Türk kültürünün yaşam biçimi, örf, adet ve gelenekleri ile şekillenmiştir (Yetim, 2017, s. 403). Günümüzde küreselleşen dünyanın rekabet ortamına ayak uydurmak isteyen tasarımcılar, farklılaşmak ve dikkat çekmek için sıklıkla süsleme amaçlı farklı teknikleri kullanmaktadırlar. Sürdürülebilir tasarımlara olan ilginin ve beklentinin artması, kültürel öğelerin esin kaynağı olarak ele alınması giysi tasarımlarında, özellikle elde yapılan nakış tekniklerinin önem kazanmasını sağlamıştır. Öyle ki artık dünyaca ünlü markalar ve tasarımcılar açısından sürdürülebilirlik, tasarımların vazgeçilmez bir parçası olmuştur ve koleksiyon üretiminde dünya hazır giyim sektöründe her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Çünkü tasarım ve üretim yapan firmalar açısından müşteriler üzerinde iyi bir izlenim bırakma ya da popülerlikten daha önemlisi doğaya saygı duyma ve yeniden kullanılabilir tasarımlar oluşturabilme kabul gören yeni bir yaklaşımdır (Paralı, 2020, s. 135).

2. Giysi Tasarımında Kullanılan Süsleme Teknikleri

İnsanlığın ilk dönemlerinden günümüze kadar çeşitli değişikliklere uğrayan giyinme eylemi, doğa şartlarından korunma ile başlamış, insanoğlunun kendisini gizlemek için örtünme amacını taşımış ve modanın da etkisiyle zamanla süslenme unsuruna dönüşmüştür (Özsan, Harmankaya, 2020, s. 1251). İnsanoğlu, yaşadığı bölgenin iklim koşulları, bulunduğu ortamın sosyo ekonomik yapısı, inanç ve kültürel değerleri doğrultusunda kılık kıyafetlerini şekillendirmiştir. Giysileri süsleme arzusu ihtiyaçlardan ortaya çıksa da zamanla göze güzel görünme kaygısı ağır basmış giysilerde farklı süsleme detaylarına ihtiyaç duyulmuştur. İnsanlarda, estetik kaygıların artması, güzel görünme isteği zamanla giysi tasarımlarında süsleme ve detaylandırma çalışmalarının çoğalmasına ve süslemede çeşitliliklerin armasına sebep olmuştur. Giysi süslemede kullanılan ilk nakış örnekleri kumaş parçalarının birbirine tutturulması kumaşları gerektiğinde dekoratif bir biçimde birleştirme amacıyla ve kumaş kenarlarını temizleme ihtiyacı sonucu ortaya çıkmıştır (Sürür, 1976, s. 8). İlerleyen dönemlerde giysi süslemelerde malzeme çeşitliliğinin artması, insanlarda farklılık arayışının çoğalması giysi süsleme tekniklerinin de çeşitlenmesini sağlamıştır.

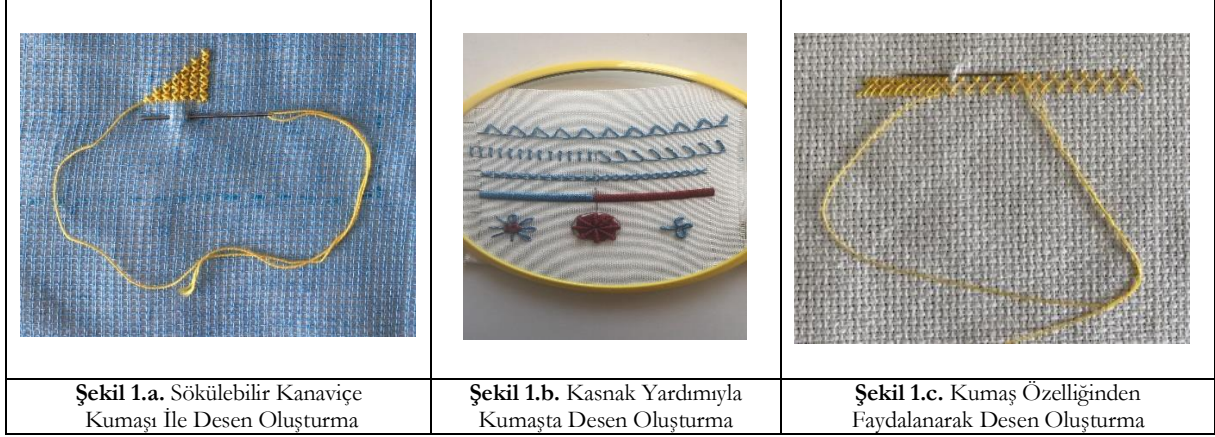
Giysi tasarımında süsleme, dikiş teknikleri ile yapılan süslemeler, hazır malzemeler kullanılarak yapılan süslemeler ve nakış tekniği ile yapılan süslemeler olmak üzere üç ana başlık altında incelenebilmektedir (Koçhan, 2007, s. 12). Dikiş tekniğiyle yapılan süslemelerde giysilere, applike, biye, büzgü fırır, farmala, kapitone, kırk yama, nervür, pili, volan gibi uygulamalar yapılarak süsleme özelliği kazandırılmaktadır (Bayraktar, 1988, s. 54). Özellikle çocuk ve kadın giyimlerinde tercih edilen dikiş tekniğiyle giysi süsleme ile görüntü dikiş kalitesinin sonucuna göre şekillenmekte ve giysilere hareketlilik, üç boyutluluk kazandırılmaktadır. Giysilere uygulanan ve diğer tekniklere göre uygulaması kolay olduğu için sıkça tercih edilen hazır gereçlerle yapılan süslemeler, daha çok hazır giyim firmalarının tercih ettiği tekniklerdir. Bu süsleme teknikleri; harç, dantel, gipür, kordon, kurdele, sutaşı ve şerit gibi malzemelerin kullanımı ile sağlanmaktadır. Daha çok dikiş tekniği ile yapılan süslemeleri tamamlayıcı bir özellik taşıyan bu süslemeler giysilerin yaka, kol, etek ucu, kol ağzı, ön ortasında ya da parçaların birleşim yerlerinde kullanılmaktadır. İşleme tekniğiyle yapılan süslemeler ise elde ve makinede olmak üzere iki ayrı yöntemle yapılabilmektedir (Atlamış, 2008, s. 15).

Makine ile yapılan süslemeler hazır giyim firmalarının tercih ettiği süsleme teknikleri arasında yer almaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte sınırsız model ve tasarım makinelerde yapılabilir hale gelmiştir. Makine nakışı ile yapılan bu teknikler giysilere hızlı bir şekilde uygulanabilmekte, giysilere farklı desen, model ve tarzlarda süsleme özellikleri kazandırabilmektedir. Fakat hızlı ve kolay uygulanıyor olması özgün tasarımların oluşturulamamasına sebep olmaktadır. Günümüz tasarımcıları tasarımlarında farklılaşmak, özgün ürünler ortaya koymak, el emeğine vurgu yapmak ve sürdürülebilir tasarımlar ortaya koyarak küresel dünyanın rekabet ortamına ayak uydurmaya çalışmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte giysi tasarımında dijital baskı, film baskı, lazer kesim gibi yöntemler öne çıkmaktadır. Fakat hazır giyim üretiminde sandartlaşmaya karşı el işçiliğinin yeniden önem kazanması sonucu 'karışık teknik' olarak adlandırılan ve geleneksel yöntemlerle modern yöntemleri birleştiren yöntemler, tasarımcılar tarafından özellikle de "haute couture" koleksiyonlarında önem taşır hale gelmiştir (Öpöz, Üstüner, 2018, s. 253). Tasarımcılar, hazırladıkları "haute couture" koleksiyonlarda el işçiliğinin ağırlık kazandığı, özgün tasarımlar yaparak farklılaşmak ve sürdürülebilir tasarımlarla rekabet ortamında ön safhalarda yer almak istemektedirler. Bu amaçlar doğrultusunda uyguladıkları süsleme çeşitlerinde, makine ile yapılan uygulamalardan ziyade elde yapılan ve özgün içeriklerin oluşturulmasına olanak sağlayan el nakışları her geçen gün tasarım dünyasında değer kazanmaktadır.

Elde basit nakış teknikleri ile yapılan süslemeler, estetik görünüme hizmet etmekte ve ayrıca tasarımlarda sürdürülebilirlik anlayışının da korunmasına katkı sağlamaktadırlar. Elde uygulanan bu teknikler giysilerde makineye bağımlılığı azaltmakta el işçiliğine ve kültürel değerlere olan saygıyı arttırmaktadır. El nakışları ile uygulanan motif ve desenlerde ya da tekniklerde bölgesel farklılıkları içeren el nakışlarının kullanımı kültürel öğelerin tasarımlara yansıtıla birliğini arttırmaktadır. Kültürel değerler içeren tasarımlarda renk ve malzeme uyumu ile sağlanan kompozisyon giysilerin tercih edilirliliğini arttırmaktadır.

Elde yapılan basit nakış teknikleri, farklı uygulamalar ile farklı görüntülerin elde edildiği oldukça zengin süsleme çeşitliliğine olanak sağlayan, uygulandığı giysiye süsleme özelliği kazandıran tekniklerdir. Bu teknikler kumaş özelliklerinden faydalanılarak uygulanabildiği gibi kumaşın üzerine geçirilen yardımcı

malzemeler ile de uygulanabilmektedir. Ayrıca, düzgün ve net bir görüntünün elde edilebilmesi için kumaşın kasnak ile gerilmesi de oldukça sık başvurulan bir yöntemdir.

Şekil 1. Kumaşa Desen Geçirme Yöntemleri

Basit el nakış teknikleri uygulanacağı giysiye ya da uygulandığı giysinin alanına göre çok çeşitlilik göstermektedir. Giysilerde yaka, yaka çevresi, kol ağzı, cep kenarları ve etek ucu süslemenin en çok yapıldığı yerlerdir. Uygulanacak nakış türüne göre farklı türlerde ve içeriklerde iplikler elde basit nakış iğnelerinin ana malzemesidir. Aynı zamanda farklı şekil ve boyutlarda yapılmış pul, boncuk, düğme gibi malzemeler el nakışlarının çeşitlenmesine olanak sağlamaktadır.

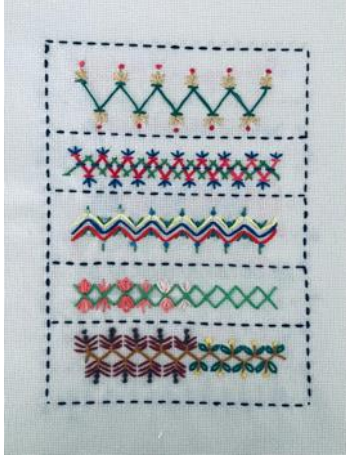
Giysilerde özellikle odak noktalarında uygulanan ve farklı malzemelerle desteklenerek zenginleştirilen bu nakış teknikleri giysilerin estetik açıdan görünümüne değer kazandırmaktadır. Aynı zamanda elde uygulanan nakış teknikleri giysinin özgün tasarımına da hizmet etmektedir. Her giysiye ayrı ayrı uygulama gerektiren bu teknikler giysi tasarımında makineye bağımlılığı azaltmakta, uygulandığı giysilerin sürdürülebilirlik bağlamında değerine de önem kazandırmaktadır. Küreselleşen dünyada, kültürel öğelerin, sürdürülebilir tasarımların gittikçe önem kazandığı bilinmektedir. Moda tasarımcıları, tekstil üreticileri ve satın alma talebinde bulunan bilinçli bireyler artık tekstilin sürdürülebilirliği ve üretilen malzemelerin çevreye etkileri hakkında alınabilecek önlemler ile yaratıcı çözümler üzerine bilgi edinme eğilimindedirler (Türkmen, 2009, s. 69). Giysi tasarımında ele alınan bu uygulamalar tüketicilerin giysi satın alma tercihlerini etkilemektedir. Giysi tasarımlarında her geçen gün geleneksel yöntemler, doğaya ve insana saygı içeren tasarımlar önem kazanmaktadır. Tasarlanan giysilerde kumaş içeriklerinin pamuk, yün gibi doğal lifler olması, üretimde kullanılan boyaların çevreye zarar vermeyecek içerikte hazırlanması tasarımların artık vazgeçilmez özelliklerini oluşturmaktadır.

Giysilere uygulanan süsleme çeşitliliği de bu yenedünya anlayışlarından etkilenerken kültürel değerleri barındıran el işçiliğine dayalı tekniklerle giysi tasarımlarına uygulanmaya başlanmıştır. Temeli insanlık tarihi kadar eski olan bu nakış teknikleri giysilerde farklı işlem basamaklarının takibi ile farklı görüntülerin oluşturulmasını sağlamaktadır. Giysi tasarımlarında tercih edilen ve giysilere estetik değer kazandıran bu nakış teknikleri temelde beş başlık altında ele alınabilmektedir.

Giysi tasarımlarında kullanılan ve ipliğe bir düğümlenme işi yapılmadan uygulanan düz iğneler, uzunlamasına uygulanan, tek sıra ya da birkaç sıranın yan yana yapılabildiği, farklı renklerde ipliklerin ve farklı tekniklerin birlikte kullanımı ile oluşturulan ve giyside uygulandığı alana hareketlilik kazandıran tekniklerdir. Düz iğneler uygulaması kolay, işlem basamağı az, sade ve şık görünüm sağlaması sebebiyle giysi süslemede sıkça tercih edilen tekniklerdir.

Dikiş tekniği ile yapılan süslemelerde biye, pervaz, nervür gibi teknikler ile birleştirilerek de uygulanabilen bu süsleme detayları giysi tasarımlarına hareketlilik kazandırmaktadır. İlmekli iğneler yüzey süslemede kullanıldığı gibi kenar temizlemede de kullanılan iğnelerdir. Şekil 2 b, 2 c, 2 e, 2 f'de bulunan papatya iğnesi, zincir iğnesi, battaniye iğnesi gibi örnekler ilmekli iğnelere örnek teşkil etmektedir. Bu iğnelerde işlem basamakları düz iğnelere oranla daha çoktur, belirli düzen ve sıra dâhilinde nakış gerektirir.

Düğüm yapılarak işlenen düğümlü iğneler ile de sıklıkla bir arada kullanılmaktadır. Düğümlü iğnelerde bitkisel desenler iğneye ipliğin bir ya da birkaç kez sarılarak kumaş içerisinden geçirilmesi ile oluşturulur. Şekil 2 a, 2 b ve 2c'de bulun tohum işi ve rokoko tekniği süslemede düğümlü iğneler içerisinde en çok kullanılan nakış türüdür. Vev iğneler ise giysi tasarımında kullanıldığı gibi ev tekstilinde de tercih edilen basit nakış teknikleridir. Bu nakışlar genellikle kumaş özelliğinden yararlanılarak ya da kumaş üzerine geçirilen sökülebilir yardımcı malzeme yardımıyla soldan sağa doğru işlenirler. Vev iğneler şekil 2 a, 2 b ve 2 d'de bulunan hiristo teyeli, vev battaniye iğnesi gibi teknikleri içermektedir. İç içe geçmelerle aşağıdan yukarıya doğru işlenen zincir iğneleri de uzunlamasına işlenen ve tasarımlara ince bir sıra görüntüsü veren nakışlardır. Zincir iğnesi soldan sağa doğru, bir önceki işlemde yapılan ipliğin içerisinden geçilerek oluşturulmaktadır.

Şekil 2.a.

Şekil 2.b.

Şekil 2.c.

Şekil 2. Basit Nakış Teknikleri Örnekleri (Müşerref Çakır Arşivi)

Basit nakış teknikleri yeni öğrenenlerin kolay uygulayabilecekleri tekniklerdir. Süsleme yapılan alanlarda bir iğnenin yalnız uygulanabildiği gibi birkaç iğne tekniği bir arada da kullanılabilir. Uygulamasında vakit almayan kolay teknikler olması nedeni ile her türlü üründe, özellikle de gündelik kıyafetlerin süslenmesinde rahatlıkla uygulanabilmektedir (Köklü, 2002, s. 51).

Şekil 2.d

Şekil 2.e.

Şekil 2.f

Şekil 2. Basit Nakış Teknikleri Örnekleri (Müşerref Çakır Arşivi).

Giysi tasarımında basit elde nakışı uygularken kullanılan malzemenin birbirine uyum içinde olması gerekmektedir. Zeminde kullanılan kumaş, deri veya keçenin iplik ile uygun kalınlıkta olmasına dikkat

edilmelidir. Aksi takdirde kumaş ince, iplik kalın olursa teknik çok kaba gözükür, kumaş kalın, iplik ince olursa iplik kumaşın içine gömülür ve kaybolur. Bu teknikte pek çok iğne çeşidi vardır (Odabaşı, 2020, s. 76). Malzeme uyumu kadar renk uyumu da dikkat edilmesi gereken diğer bir ayrıntıdır. Tasarım ilkeleri doğrultusunda yapılacak renk seçimi tasarımların görsel değerini arttırmaktadır. Tasarımın özelliğine göre birbirine zıt ya da birbiri ile uyumlu renklerin seçimi basit el nakış tekniklerinin kullanım amacına hizmet edecektir.

3. Yöntem

Çalışmanın amacı, giysi tasarımında kullanılan basit nakış teknikleri hakkında bilgi vermek ve bu tekniklerin kullanımı ile oluşturulmuş farklı giysi tasarımları oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada, basit nakış teknikleri ile ilgili bilgileri derleme ve konu ile ilgili örnek çalışma yapabilmek olanağı sunan betimsel yöntem tercih edilmiştir. Moda tasarımı alanında sürdürülebilirliğe katkı sağlamak amacı ile kültürel değerler içeren ve el işçiliğine dayanan basit nakış teknikleri tasarım konusu olarak ele alınmış ve uygulamalı araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Bu kapsamda giysi tasarımında nakış ve süsleme terimleri açıklandıktan sonra basit nakış teknikleri ile ilgili genel bilgi verilmiştir. Giysi tasarımında kullanılan süsleme teknikleri açıklandıktan sonra farklı tekniklerin bir arada ya da yalnız kullanıldığı basit el nakış teknikleri ile süslenmiş sekiz adet giysi tasarımı oluşturulmuştur. Farklı kumaş türleri üzerine elde işlenen nakışlar, her tasarımda farklı malzeme ile desteklenmiştir. Bu tasarımlarda kullanılan elde basit nakış teknikleri giysi tasarımlarında süsleme amacıyla giysilerin yaka, yaka çevresi, ön ortası, etek ucu, kol ve genel yüzey süslemelerinde kullanılmıştır. Çalışma, moda tasarımı alanında özgün ve el işçiliğine dayalı giysi tasarlamak isteyen tasarımcılara fikir verebilecek şekilde ayrıntılı çizim ve detaylarla desteklenmiştir. Her bir model için bir pafta hazırlanmış, pafta içeriğine illüstrasyon çizimler, teknik çizimler, motif ve desen çizimleri ve motif ve desen detaylarına yer verilmiştir. illüstrasyon çizimleri dijital ortamda, giyside tasarlanan nakış detaylarına, model kesim ve form özelliklerine dikkat edilerek hazırlanmış. Giysiye ait kesim, model ve form özelliklerinin anlaşılabilirliğini arttırmak için hazırlanan teknik çizimler ile motif ve desen çizimleri corel draw programında çizilmiştir. Basit nakış teknikleri ile süslenen sekiz adet giysi tasarımının nihai haline ve tasarım değerlendirmelerine de hazırlanan pafta içerisinde yer verilmiştir.

4. Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Giysi Tasarım Örnekleri

Basit nakış teknikleri kullanılarak süsleme özelliği kazandırılan giysi tasarımlarında giyside el işçiliğine dayalı görsel bir estetik amaçlanmaktadır. Giysilerde basit el nakış teknikleri daha çok yaka, ön ortası, kol ağzı, roba, etek ucu, cep kenarları gibi yerlerde kullanılmaktadır. Aynı zamanda giysinin tasarım özelliğine göre, tüm yüzeyine de uygulanabilmektedir. Yüzeğe uygulanan süsleme kumaş özelliğinden yararlanılarak oluşturulabildiği gibi kumaşın üzerine farklı tekniklerle geçirilen desenlerin işlenmesi ile de oluşturulabilmektedir. Basit nakış ile oluşturulan nakışlar giysilerin farklılaşmasını, tasarımların özgün değer kazanmasını sağlamaktadır.

Çalışmanın uygulama bölümünde basit el nakış teknikleri kullanılarak süsleme özelliği kazandırılmış sekiz adet kadın giysi tasarımı bire bir oluşturulmuştur. Tasarlanan giysilerde farklı kumaş türleri kullanılarak farklı basit nakış teknikleri ile çalışma olanağı sağlanmıştır. Giysi tasarımlarında kullanılan kumaşlarda kumaş deseni referans alınarak yapılan nakışların yanı sıra kumaşın dokuma özelliklerinden faydalanılarak da işlemler yapılmıştır. İki tasarımda kumaş önce bağlama batık ile boyanıp desenler oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında, el nakışları ile detaylandırılan giysilerin teknik çizimleri ve illüstrasyon çizimleri bilgisayar destekli tasarım programları oluşturulmuştur. Giysilere uygulanan ve farklı tekniklerde tasarlanan nakış detayları vektörel çizimlerle verilmiş böylece giysilere uygulanan süsleme özelliklerinin anlaşılabilirliğini artırılmıştır.

Şekil 3. Tasarım 1 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Ceket Tasarımı

Tasarım 1’de basit el nakış tekniği simetrik kesimli bir ceket tasarımına uygulanmıştır. Ceket, yarı otomatik el tezgâhında dokunan Hatay yöresi ipek ve pamuk karışımı, bej renkli bir kumaş kullanılmıştır. Giyside yaka boyun çevresinde hafif oyuntulu olup ön ortası göğüs hizasına doğru “U” şeklinde bir açıklığa sahiptir. Giysi ön ve arka bedende kol evinden çıkan kuplarla vücuda oturtulmuştur. Ceketin yaka çevresi ön ortası ve etek ucu enkrüste pat ile temizlenmiştir. Ön ortasında kapama, kendi kumaşı ile kaplanan düğme ve ilik ile sağlanmıştır. İki parçalı düz takma kol formunda olan kollar bilek hizasındadır. Kol ağzı dar kesimli ve yırtmaçlıdır. Yırtmaç üzeri kanaviçe nakışı, kumaş ile kaplanan düğmeler ile hareketlendirilmiştir. Giysinin ön bedeni basit nakışı tekniklerinden ajur ve kanaviçe ile süslenmiştir. Basit nakış teknikleri ceketle kumaş özelliğinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Ajur 2 cm aralıklarla yan yana dikey olarak kumaş ipliklerinin boyuna çekilmesi ile oluşturulmuştur. Ajur yapımında beyaz renkli dikiş ipliği kullanılmıştır. Kanaviçe, ajurlar arasında kalan boşluklara simetrik bir düzende işlenmiştir. Birbirine boyuna paralel olacak şekilde ajurlar arasına işlenen kanaviçede kahverengi domino iplik kullanılmıştır

Şekil 4. Tasarım 2 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Yelek Tasarımı

Tasarım 2' de basit nakış tekniği simetrik kesimli bir yelek tasarımına uygulanmıştır. Kıvratma kumaştan kesilen yeleğin yaka ve kol evi kare formlu olup, ön ortası açık, kapamasız tasarlanmıştır. Krem rengi kıvratma kumaşın eni dardır ve her iki kenarı mor boyuna çizgilidir. Dokuma eninin dar olması nedeniyle kol altına peş parçası yerleştirilerek yelek genişletilmiştir. Giyside süsleme sol ön bedende omuz ve etek ucu arasına dikey olarak mor, sarı, açık pembe ve siyah tek kat molina iplik ile uygulanmıştır. Omuz ve etek ucu arasına bitkisel motif kaneviçe tekniği ile işlenmiştir. Kaneviçe arasına, ön ortasına, yaka çevresine ve arka ortasına gold renk iplik ile işlenen tel kırma tekniği hareketlilik kazandırmıştır. Ön ve arka bedende kol evi ile etek ucu arasına ve arka bedende arka ortasına aradanteli şeklinde elde örülen dantel yerleştirilmiştir. Yaka çevresi, ön ortası, kol evi tuğ battı tekniğiyle tülben kenarı oyası ile temizlenmiş ve süslenmiştir.

Şekil 5. Tasarım 3 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Ceket Tasarımı

Tasarım 3'te basit el nakış teknikleri simetrik kesimli bir ceket tasarımına uygulanmıştır. Ceketinde tepme keçe yöntemiyle elde edilen kiremit rengi keçe kullanılmıştır. Yaka açıklığı bel hattına kadar inen şal yakalı ceketinde kollar reglan kol formunda olup kol boyu bilek hizasındadır. Kol ağzı keçenin volanlı kesimi ile genişletilmiştir. Giysi bedene ön ve arka bedende omuzdan inen kuplarla oturtulmuştur. Giyside süsleme, şal yaka üzerine, ön ortası ve etek ucuna, kol ağzına ve dirsek hattına uygulanmıştır. Yaka ve kol ağzında bitkisel motif tohum işi, sarma, zincir iğnesi teknikleri ile oluşturulmuştur. Dirsekte stilize edilmiş sırt sırta bakan palmetler ve iki palmet arasında bulunan çiçek motifi elde sarma tekniği ile oluşturulurken aralarına uygulanan zincir işi motifleri birbirine bağlamaktadır. Ceketinde yaka çevresine, ön ortasına, etek ucuna ve kol ağzına mavi renk tek kat molina iplik ile çift sıra zincir iğnesi uygulanmıştır.

Şekil 6. Tasarım 4 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Bluz Tasarımı

Tasarım 4'te basit el nakış teknikleri simetrik kesimli bir yeleğe uygulanmıştır. Yelekte siyah gabardin kumaş ve Tokat yöresine ait tahta baskı ile desenlendirilmiş, sofrta bezlik kumaş kullanılmıştır. Sıfır yakalı yeleğin ön ortası göğüs hattına kadar sık yerleştirilen, kumaşın kendisiyle kaplanmış düğmeler ve birit ilik ile kapanmıştır. Yaka çevresi ve ön ortası göğüs hattına kadar pervaz ile temizlenmiştir. Göğüs hattından etek ucuna kadar ön sağ ve sol bedende pervaz genişliği kadar açıklık verilmiştir. Kollar düz takma kol formunda olup kol boyu kol altını açıkta bırakacak şekilde tasarlanmıştır. Giyside süsleme asimetrik bir düzen dâhilinde yapılmıştır. Giysinin ön bedende sağ kolu, sağ beden yaka pervazı ve sol beden etek ucu ile arka beden applike edilen kumaş üzerinin işleme ile oluşturulmuştur. Yelekte, Tokat yöresine ait sofrta bezlik kumaş gabardin üzerine basit nakış teknikleri kullanılarak applike edilmiştir. Desen üzerine yassı bocuklar ve küçük keçe parçaları basit nakış iğnelerinden papatya iğnesi, zincir iğnesi ve boncuk tutturma teknikleri ile birleştirilmiştir. Yakada pervaz üzerine uygulanan applike de yıldız motifleri elde makime tekniği ile uygulanmıştır.

Şekil 7. Tasarım 5 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Bluz Tasarımı

Tasarım 5'te basit el nakış teknikleri asimetrik kesimli bir bluzaya uygulanmıştır. Giysi bağlama batık yöntemiyle desenlendirilen beyaz tül bent kumaştan kesilmiştir. Bluz, ön ve arka bedende sol omuzdan kalça hattına kadar verev kesimli bir yakaya sahiptir. Giyside sağ beden kalça hattına kadar açık kalacak şekilde tasarlanmıştır. Sol ön ve arka bedende omuzdan kalçaya doğru verev kesimli gelen parça uzun kesilerek kalça hattında birleştirilip düğümlenmiştir. Kimono kol formunda olan kollarda model boyu dirsek hattında olup kol ağzı geniş çalışılmıştır. Giyside basit nakış ile yapılan süslemeler bağlama batık ile oluşturulan desenler referans alınarak oluşturulmuştur. Giyside basit nakış teknikleri farklı boncuk türleri ile desteklenerek işlenmiştir. Bluzda sol omuzda yoğunluklu olarak kullanılan camdan çiçek şeklinde olan boncuklar papatya iğnesi tekniği ile giysiye işlenmiştir. Çöp işi giyside desenler arasına boncukla desteklenerek işlenmiştir. Yaka kol ağzı ve etek ucu tığ ile boncuklu tül bent kenarı temizleme tekniği ile temizlenmiştir.

Şekil 8. Tasarım 6 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Elbise Tasarımı

Tasarım 6'da basit el nakış teknikleri simetrik kesimli bir elbiseye uygulanmıştır. Elbisede bağlama batık yöntemi ile desenlendirilen pamuklu bir kumaş kullanılmıştır. Elbise yakası oyuntulu sıfır yaka olup yakada, ön ortasında göğüs hattının altına kadar yırtmaç çalışılmıştır. Yırtmaç elde içi elyaf doldurularak hazırlanan üç düğme ile kapatılmıştır. Kollar düşük kol formunda kısa kol olarak çalışılmıştır. Yaka çevresi, yırtmaç çevresi ve kol ağzı biye ile temizlenmiş biye üzeri oyulgama dikişi ile hareketlendirilmiştir. Giyside özellikle ön beden yaka yırtmaç çevresinde yoğunlaşan basit nakış teknikleri, bağlama batık ile oluşturulan desenler referans alınarak geometrik formlarda işlenmiştir. Giysi süslemesinde basit nakış tekniklerinden oyulgama dikişi, "Y" iğnesi, çöp işi teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca basit nakış teknikleri farklı renklerde ahşap boncuklarla hareketlendirilmiş, elde hazırlanan biye kordon tutturma tekniği ile giysiye uygulanarak süsleme detaylandırılmıştır.

Şekil 9. Tasarım 7 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Elbise Tasarımı

Tasarım 7'de basit nakış teknikleri simetrik kesimli bir elbiseye uygulanmıştır. Elbisede Tokat yöresine ait tahta baskılı yazma, pamuklu astarlık kumaş ve elyaf kullanılmıştır. Giysiye kare yaka uygulanmıştır, yakaya arka bedende yırtmaç çalışılmıştır ve yırtmaç birit ilik ile kapatılmıştır. Kollar bedenden çıkan kol formunda, kol alt dikişi ve omuz arası dışa doğru kavisli şekilde kesilerek oluşturulmuştur. Giyside omuzlar dikişsiz olup ön ve arka beden birlikte kesilmiştir. Elbisede kullanılan Tokat yazması süslemede kullanılan basit nakış iğneleri ile elyafa sabitlenmiştir. Süslemede basit nakış iğneleri yazma desenleri referans alınarak oluşturulmuştur. Desenlerin üzerine farklı renklerde koton domino ipliklerle elde makine iğnesi işlenmiştir. Çiçek ortalarına sedef düğmeler küçük renkli cam boncuklar tutturulmuştur. Dağınık çiçek motifleriyle oluşturulan kompozisyonların aralarına farklı renklerde cam boncuklar tutturulmuştur. Elbisede kol ağzı ve etek ucu boncuklarla desteklenerek oluşturulan firkete oyası ile hareketlendirilmiştir.

Şekil 10. Tasarım 8 Basit Nakış Teknikleri ile Süslenmiş Bluz Tasarımı

Tasarım'8 de basit nakış teknikleri simetrik kesimli bir bluzaya uygulanmıştır. bluzada krem rengi üzeri kendinden kareli dokuya sahip buldan bezinden dikilmiştir. Giysiye "V" yaka uygulanmıştır. Ön ortası bele kadar birit ilik ile kapatılmış belden aşağısı açık, kapamasız bırakılmıştır. Düz takma kol formunda olan kolların model boyu bilek hizasına kadar uzun olup kol ağzı geniş çalışılmıştır. Kol alt dikişine uygulanan göğüs penci ile giysiye göğüs formu verilmiştir. Bel hattında yan dikişlerden çıkan kemer giysiye süsleme özelliği kazandırmanın yanı sıra bluzun bedene oturmasını de sağlamaktadır. basit nakış teknikleri bluzda ön bedende ön ortasında sağ ve sola simetrik olarak işlenmiştir. İşlemlerde kumaşın üzerine sökülebilir kanaviçe yerleştirilerek bitkisel desenlerde kavaviçe işi işlenmiştir. İki ayrı mavi tonu ve yeşil rekte koton domino iplik ile işlenen desen ön bedende yaka açıklığından etek ucuna kadar uzunlamasına işlenmiştir. Aynı desen yan dikişlerden çıkan kemerde etek ucuna da işlenerek giysiye süsleme özelliği kazandırılmıştır. Bluzun yaka çevresi, ön ortası, kol ağzı, kemer çevresi sarı renkli koton domino iplik ile daha çok çember kenarı temizlemede kullanılan iğne oyası, bülbül tükrüğü ve zürafa ile temizlenmiştir.

5. Sonuç

İnsanların, tarihin ilk dönemlerinden itibaren buldukları ortamları ve kendilerini estetik değerlere uydurma çabası süsleme sanatlarının doğmasını sağlamıştır. Giysilerde ilk dönemlerde sadece birleştirme amacı ile yapılan nakışlar zamanla çeşitlilik kazanmıştır. Farklı ipliklerle ve tekniklerle farklı yüzeylere uygulanan nakışlar giysi tasarımının vazgeçilmez öğeleri haline gelmiştir. Tasarımcıların özgün tasarımlar

ortaya çıkarma arzusu sürdürülebilir tasarımın dünya için önem kazanması özellikle elde yapılan nakış tekniklerinin önem kazanmasını sağlamıştır. Giysi tasarımında geleneksel süsleme tekniklerinden biri olan basit nakış tekniklerinin tanıtılması ve çağdaş tasarımlarda ele alınıp uygulanması böylece bu tekniklerin hem gelecek nesillere aktarılması hem de özgün tasarımlar oluşturmada sürdürülebilir yaklaşımlar benimsenmesi bu araştırmanın ana hedefini oluşturmuştur.

Araştırma kapsamında elde yapılan basit nakış teknikleri farklı tasarımlarda, farklı kumaş türleri üzerine, farklı malzemeler kullanarak uygulanmıştır. Tasarımlarla, elde yapılan basit nakış teknikleri ile çağdaş giysi tasarımlarına süsleme özelliği ve estetik bir görünüm kazandırmak amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında ele alınan giysi tasarımlarında elde uygulanan basit nakış teknikleri, giysilerin yaka çevresi, kol ağzı, etek ucu ya da genel yüzeylerine uygulanmıştır. Giysilerde model özellikleri sade tutulmuş, farklı yaka, kol ve beden formlarında nakış teknikleri ile süsleme yapılarak örnek çeşitliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Tasarımlarda, kumaş deseninin nakışlara referans olduğu örneklerin yanı sıra düz, desensiz kumaşlar da kullanılmıştır. Bu tür kumaşlarda desenler giysiye, desen geçirme yöntemleri ile geçirilmiş, farklı tekniklerle işlenerek giysilerin yüzeyleri hareketlendirilmiştir. Giysi tasarımlarında süsleme için kullanılan tekniklerden bazıları yalnız kullanılmıştır. Bazı tasarımlarda ise birkaç teknik birlikte kullanılmıştır. Giysi tasarımlarına uygulanan nakışlar boncuk, düğme gibi farklı malzemelerle ve tığ işi, biye gibi farklı uygulamalarla desteklenmiştir.

Giysilere süsleme özelliği kazandırmak için uygulanan, ilk uygulamalarının insanlık tarihi kadar eski olduğu ve pek çok farklı tür ve çeşidinin birlikte ve yalnız kullanımı ile sınırsız çeşitliliğe sahip, elde uygulanan basit nakış teknikleri günümüzün tasarımcılarına özgün tasarımlar oluşturabilmeleri konusunda önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Her alanda makineleşmenin, seri üretimlerin yaygınlaşması, tasarımcıların benzersiz ürün oluşturma konusunda el işçiliğiyle farklılaştırma çabasına girmelerine sebep olmuştur. Tasarımcılar ürünlerine modern görünüm kazandırmaya çalışırken kültürel değerleri esin kaynağı olarak ve uygulamada el işçiliğine ağırlık vererek tasarımlarının farklılaşmasını sağlamaya çalışmaktadır. Elde yapılan basit nakış tekniklerinin çağdaş giysi tasarımlarında uygulanması tasarımların değerini arttıracak gibi geleneksel tekniklerin gelecek nesillere aktarılması konusunda da önemli bir rol oynayacaktır. Bu bağlamda çalışma kapsamında oluşturulan modern giysi tasarımlarına uygulanan basit el nakış tekniklerinin giysi tasarımı alanında tasarımcılara örnek olacağı, yapılacak yeni tasarımlara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

6. Extended Abstract

Clothing embroidery emerged from the struggling to make person's looking or surrounding pretty in the eyes of another. This term has different definitions in many different sources. The common features of these definitions are the actions and activities aimed to investigate and achieve the beauty. From ancient times, people have felt as if it is necessary to embroidery on themselves and their clothes since they have wanted to feel good and draw attention in their surroundings. In the early periods humans only worn clothes to protect themselves from natural events but later they sewed clothes with different fabrics and embroidery them on different materials and techniques. These fabrics, materials and technical differences on embroideries are designed with respect to the social and physical environment, cultural and religious values, social differences. Hand embroidery is especially considered very important in clothing designs of Turkish culture.

The hand embroidery techniques in clothing design can be either performed by different types of machines or simple embroidery techniques. Simple hand embroidery techniques are clothing design methods with unlimited variety created by tracking different yarns and different process steps according to the type of fabric.

Simple hand embroidery techniques, which are preferred in clothing designs and add aesthetic value to clothes, can be considered under five headings: plain needles, stitched needles, knotted needles, "verve" needles and chained needles. The pattern, which is designed for processing these needles in fabric, is passed to the fabric in different ways. Different applications are made in order to obtain a smooth, clear image in the processing of the original pattern passed to the fabric. The most commonly applied method of processing the pattern passed to the fabric is to stretch the fabric with a pulley. In addition, different original designs can be obtained by using the fabric feature and placing removable additional fabric.

In this study, the aim is to provide information about simple hand embroidery techniques, types and application areas of these techniques, which have an important place in clothes designation, and to create clothes designs with simple hand embroidery techniques. For this aim, we prefer the descriptive method, which provides opportunity to maintain information about simple hand embroidery techniques and to make case studies about this subject. In order to contribute the sustainability in the field of fashion design, simple hand embroidery techniques including the cultural values and simple hand techniques considered as design topic and applied research methods was conducted.

In this study, unique and combination of eight simple hand embroidery samples were created, which have an important place in clothing design. Hand-embroidered on different types of fabrics are supported by different materials in each design. The simple hand embroidery techniques applied in these designs are used in the collar, collar circumference, front center, hemline, sleeve and general surface design of the clothes for design purposes.

This study is supported by detailed drawings and these may give ideas to designers who want to design original and hand-embroidered in the field of fashion design. The illustrative figure was prepared for each model, illustration drawings, technical drawings, motive and pattern drawings, motive and pattern details were included in these figures and pattern details. Illustration drawings were prepared digitally, focusing on the processing details designed in the clothing, model cutting and form features. Technical drawings and motive and pattern drawings were prepared and drawn with the Corel draw program to increase the comprehension of the cut, model and form characteristics of the clothing. The final version of the eight clothing designs decorated with simple hand embroidery techniques and the design evaluations are also included in the prepared illustrative figures.

This study covers traditional and sustainable methods by applying simple hand embroidery techniques in different and original clothing designs, which provide an important reference for clothing designers to create original designs. Today's designers would like to survive in the competitive environment of the global world by differentiating their designs, creating original products, emphasizing hand-made workings and creating sustainable designs. For these purposes, they prefer simple hand embroidery techniques that allow the creation of original hand-made workings rather than machine-made applications in the clothing design types. Application of the simple hand embroidery techniques into modern clothing designs created by this study context is thought to be beneficial for the designers who work in the field of clothing design and will serve as an example for new designs.

Keywords: Decoration, Embroidery, Hand Embroidery, Clothing Design

Kaynakça

Atamış, Gülhan (2008). Hazır Giyim İşletmelerinde Giyim Süsleme Aşaması Uygulamaları (İstanbul, İzmir, Konya, Adıyaman Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Ceranoğlu, Mine, Özsan, Meltem (2021). Giysi Tasarımlarında Maraş File Nakışı. Türk Akademik Araştırmalar Dergisi, 6,(3), 968-999

Eronç, Perihan Y. (1984). Giyim Süsleme Teknikleri, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Harmankaya, Hatice, Yılmaz, Asuman, Ercan, Duygu, Çetin, Aslı (2012). Giysi Süslemelerinde Pul-Boncuk Kullanımının Yeri ve İşleme Teknikleri. Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, 1(1), 627-638.

Koç, Fatma, Koca, Emine (2016). Türk Halk Giyiminde Kullanılan Süslemelere Tipolojik Bir Yaklaşım. İdil Dergisi, 5, (19), 237-262.

Koçhan, Ülkü, (2007). Konya İli Müze ve Özel Koleksiyonlarında Bulunan Geleneksel Türk Giysi Süsleme Tekniklerinden Örnekler, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Köklü, Hülya, (2002). El İşlemeleri, Ya-Pa Yayınları, İstanbul.

Odabaşı, Emine (2020). Deri Üzerine Yapılan Nakış Tekniklerinin İncelenmesi ve Endüstriyel Nakış Uygulamaları, Sanatta Yeterlik Tezi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.

Öpöz, Neslihan, Gür Üstüner, Semra,(2018). 21. Yüzyılda Teknoloji ve Zanaat İle Biçimlenen Tekstil Tasarımı Uluslararası Sanat ve Sanatta Yüksek Teknoloji Kullanımı Kongresi. 19 - 20 Nisan, İstanbul, 247-261.

Özsan, Meltem Harmankaya, Hatice (2020). Ajur Tekniğinin Kullanım Alanları ve Süsleme Olarak Ajur Kullanılarak Yapılan Giysi Tasarımları, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 13,(70), 1250-1262.

Paralı, Ayşegül (2020). Sürdürülebilir Moda Tasarımı Kapsamında Yeniden Üretim ve Geri Dönüşüm için Giysi Tasarımı Fikirleri. Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi, 6, (12), 121-138.

Sürür, Ayten (1976). Türk İşleme Sanatı, Apa Ofset Basım Evi, İstanbul.

Tanyeli, Uğur, SÖZEN Metin (2011). Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitapevi, İstanbul.

Türkmen, Nesrin, (2012). Tekstil ve Moda Tasarımı Açısından Sürdürülebilirlik ve Dönüşüm, Sanatta Yeterlilik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yetim, Fatma (2017). Beypazarı Yöresi Geleneksel Kadın Giyiminde İşlemeli Çevre Hırka Örnekleri. İdil Dergisi, 6, (9), 401-422.

Araştırmacıların Katkı Oran Beyanı/ Contribution of Authors

Yazarların çalışmadaki katkı oranları %50/%50 şeklindedir.

The authors' contribution rates in the study are %50/%50 form.

Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest

Çalışmada herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

There is no conflict of interest with any institution or person in the study.

İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy

Bu makale İntihal programlarında taranmış ve İntihal tespit edilmemiştir.

This article was scanned in Plagiarism programs and Plagiarism was not detected.

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement

Bu çalışmada Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi kapsamında belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules specified within the scope of the Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive were followed.